

Şimdiki Zaman:

زمن الحاضر:

الضمائر	Zamirler	Fiil	Zaman Eki	Şahıs Eki
أنا	Ben	fiil ²⁵	- yor - ıyor - iyor - uyor - üyor	- um
أنت - أنتِ	Sen			- sun
هو - هي	O			
نحن	Biz			- uz
أنتم - أنتنَّ	Siz			- sunuz
هم - هنَّ	Onlar			- lar

Fiil kökü	Zaman Eki
Son harf: { a , e , ı , i , u , ü }	- yor
Son hecesinde { a , ı } ünlüleri varsa:	- ıyor
Son hecesinde { e , i } ünlüleri varsa:	- iyor
Son hecesinde { o , u } ünlüleri varsa:	- uyor
Son hecesinde { ö , ü } ünlüleri varsa:	- üyor

- هنالك أربعة أفعال شاذة تنتهي
 - Sonu "t" ile biten dört fiilde: "t", "d" 'ye dönüşür:
 ب "t" يرقق ليصبح "d":

git → gidiyor

et → ediyor

tat → tadiyor

güt → güdüyor

eski [yor] → eskiyorsunuz

uyu [yor] → uyuyunuz

büyü [yor] → büyüyorlar

yaz [ıyor] → yazıyorum

çık [ıyor] → çıkıyorsunuz

düş [üyor] → düşüyorlar

bit [iyor] → bitiyorsunuz

seç [iyor] → seçiyorsunuz

koy [uyor] → koyuyorum

otur [uyor] → otuyorum

öp [üyor] → öpüyorlar

dua etmek → dua ediyorum

mutlu olmak → mutlu oluyorsun

25. Fiil veya [isim + Yardımcı fiil].

فعل أو [اسم + فعل مساعد].

- Ünlü Daralması:

- انقباض الحرف الصائت:

Fiil kökü			
Sondan Önceki Ünlü	Sonundaki Ünlü	→	Yeni Sonundaki Ünlü
a , ı	a	→	ı
o , u	a	→	u
e , i	e	→	i (*) ²⁶
ö , ü	e	→	ü

ara [yor] → arıy^ıorum
 yokla [yor] → yoklu^uyor
 incele [yor] → inceli^ıyor
 önle [yor] → önlü^üyor
 de + yor → di^ıyor

yıkla [yor] → yı^ıkıy^ıor
 uygula [yor] → uygul^uuyor
 izle [yor] → izli^ıyor
 yükle [yor] → yüklü^üyor
 ye + yor → yi^ıyor

- Olumsuz:

- النفي:

Olumlu - مثبت	→	Olumsuz - منفي
fiil + zaman + şahıs eki eki		fiil + olumsuzluk + zaman + şahıs eki ^{27 28} eki eki
		-mı, -mi, -mu, -mü

٢٦. هذه القاعدة تنطبق أيضاً على فعلين يتكون كل منهما من مقطع واحد:

Bu kural tek heceli iki fiil için de geçerlidir:

☞ de + yor → di^ıyor di^ıyor → de^ımi^ıyor
 ☞ ye + yor → yi^ıyor yi^ıyor → ye^ımi^ıyor

٢٧. ملاحظة: في اللغة التركية لاحقة النفي هي (**ma, me**). ولكنها فقط في حالة الزمن الحاضر

تكون (**-mı, -mi, -mu, -mü**). لا ينبغي الخلط بين أداة السؤال ولاحقة النفي. في الزمن الحاضر تأتي لاحقة النفي قبل لاحقة الزمن الحاضر، في حين أن أداة السؤال تأتي بعد لاحقة الزمن الحاضر وتكون منفصلة عن الفعل ولاحقة الزمن الحاضر المرتبطة به.

28. **Not:** Türkçede olumsuzluk eki **ma, me** ekleridir. Fakat şimdiki zamanda **-mı, -mi, -mu, -mü** eklerine dönüşür. Soru edatı ile olumsuzluk eki birbiriyle karıştırılmamalıdır. Olumsuzluk eki şimdiki zamandan önce, Soru eki ise şimdiki zamandan sonra gelir, ve (fiil ve onunla ilişkili şimdiki zaman eki) ile bağlı değil.

aç**ı**yorum [aç - ı**y**or - um] → aç**m**ıy**ı**yorum [aç - m**i** - y**o**r - um]

in**i**yorlar [in - ı**y**or - lar] → in**m**ıy**ı**yorlar [in - m**i** - y**o**r - lar]

konu**ş**u**y**or [konu**ş** - u**y**or] → konu**ş**m**ı**y**ı**yor [konu**ş** - m**ı** - y**o**r]

düş**ü**yoruz [düş - ü**y**or - uz] → düş**m**ü**ü**yoruz [düş - m**ı** - y**o**r - uz]

d**i**yorum [d**i**{e} - y**o**r - um] → d**e**m**i**yorum [d**e** - m**i** - y**o**r - um]

y**i**yorum [y**i**{e} - y**o**r - um] → y**e**m**i**yorum [y**e** - m**i** - y**o**r - um]

– Soru:

– الإستفهام:

الضمائر	Zamirler	Fiil	Zaman Eki	Soru Edatı	Şahıs Eki
أنا	Ben			mu	- (y)um
أنت – أنتِ	Sen				- sun
هو – هي	O				
نحن	Biz				- (y)uz
أنتم – أنتنَّ	Siz				- sunuz
هم – هنَّ	Onlar			- lar mı	

مثبت – Olumlu	→	الإستفهام المثبت – Olumlu Soru
fiil + zaman + şahıs eki eki		fiil + zaman soru + şahıs ? eki edatı eki

Olumsuz-منفي:

fiil + Olumsuzluk eki + zaman eki + şahıs eki.

Olumsuz Soru-الإستفهام المنفي:

fiil + Olumsuzluk eki + zaman eki soru edatı + şahıs eki?

ç**i**k**i**y**o**rum → ç**i**k**i**y**o**r m**ı**y**ı**um?

ç**i**k**i**y**o**rsun → ç**i**k**i**y**o**r m**ı**sum?

ç**i**k**i**y**o**r → ç**i**k**i**y**o**r m**ı**?

çıkıyoruz → çıkıyor muyuz?

çıkıyorsunuz → çıkıyor musunuz?

çıkıyorlar → çıkıyorlar mı?

koşmuyorum → koşmuyor muyum?

çıkıyorlar → çıkıyorlar mı?

yemiyorum → yemiyor muyum?

يتم الحصول على معنى الزمن الحاضر مع اللواحق: -makta, -mekte

Şimdiki zaman anlamı -makta, -mekte ekleriyle de sağlanır.

Şimdi ders çalışmaktalar. (Şimdi ders çalışıyorlar.)

Ayak sesleri duymaktayım. (Ayak sesleri duyuyorum.)

– **Şimdiki Zaman Kayması:** – تحول الزمن الحاضر:

– **Duyulan Geçmiş Zaman Yerine:** – مكان الزمن الماضي النقلي:

Geçen hafta annesinin ve babasının yanına gidiyor ve onları çok üzüyor. (Geçen hafta

annesinin ve babasının yanına gitmiş ve onları çok üzümüş.)

Dün akşam babasına kızıyor ve evden çıkıp gidiyor.

(Dün akşam babasına kızmış ve evden çıkıp gitmiş.)

– **Gelecek Zaman Yerine:** – مكان الزمن المستقبل:

Bekleyin biraz sonra ben de geliyorum.

(Bekleyin biraz sonra ben de geleceğim.)

Yarın sabah yola çıkıyoruz. (Yarın sabah yola çıkacağız.)

– **Geniş Zaman Yerine:** – مكان الزمن الواسع:

Her gün düzenli olarak iki saat ders çalışıyor.

(Her gün düzenli olarak iki saat ders çalışır.)

Babam hiç sigara kullanmıyor. (Babam sigara kullanmaz.)